

דף נב

אמה טרקסין בבית ראשון, ופרוכות בבית

המקדש השני

ה'עיקר' (השורש) של העשב מעלה עשן ואפשר להקטיר גם את העלה שלו (ונחלקו מה מחודש יותר העלה או העיקר). ב. לא רק ביום כיפור צריך להקטירו אלא אף בשאר ימות השנה. ג. אחד למצוה ואחד לעכב. ד. אחד לעונש ואחד לאזהרה.

הכהן הגדול היה יוצא מקודש הקודשים אחרונית ופניו כלפי הארון. למדו שיש לעשות כן מפסוק בדברי הימים. וכן צריך לעשות תלמיד שנפרד מרבו.

המתפלל צריך שיפסע שלש פסיעות לאחוריו ואחר כך יתן שלום. לאחר שפוסע אחרונית עליו להשאר במקום מעט ואם יחזור מיד דומה לכלב ששב על קיאו, שנראה כמו שלא נטל רשות מרבו להיפטר. יש לתת שלום לימין לפני שנותן שלום לשמאל. רבא אמר לאביי שהכוונה שיש להקדים שמאל שלנו שהוא ימינו של הקב"ה.

הכהן הגדול היה מתפלל: "יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שאם נגזרה עלינו שנה שחונה תהא שנה גשומה". יש אומרים שהוסיף: "לא יסור עושה שלטון מבית יהודה ולא יהיו עמך ישראל צריכיך לפרנס זה מזה ולא תכנס לפניך תפלת עוברי דרכים". אין לכהן הגדול להאריך בתפילתו שלא להבעית את ישראל.

משנה: משיטל ארון אבן היתה שם מימות נביאים ראשונים ושתייה היתה נקראת גבוה מן הארץ שלש אצבעות ועליה היה נותן. נטל את הדם ממי שהיה ממרס בו נכנס למקום שנכנס ועמד במקום שעמד והזה ממנו אחת למעלה ושבע למטה, ולא היה מתכוון להזות לא למעלה ולא למטה אלא כמצליף. וכך היה מונה אחת אחת ואחת אחת ושתיים אחת ושלוש אחת וארבע אחת וחמש אחת ושש אחת ושבע. יצא והניחו על כן הזהב שבהיכל.

הביאו לו את השעיר שחטו וקבל במזרק את דמו נכנס למקום שנכנס ועמד במקום שעמד והזה ממנו אחת למעלה ושבע למטה וכך היה מונה אחת אחת ואחת אחת ושתיים וכו'. יצא והניחו על כן הזהב השני שבהיכל. רבי יהודה אומר לא היה שם אלא כן אחד בלבד נטל דם הפר והניח דם השעיר והזה ממנו על הפרוכות שכנגד הארון מבחוץ אחת למעלה ושבע למטה ולא היה מתכוון וכו' וכך היה מונה וכו'. נטל דם השעיר והניח דם הפר והזה ממנו על הפרוכות שכנגד הארון מבחוץ אחת למעלה ושבע למטה וכו'. עירה דם הפר לתוך דם השעיר ונתן את המלא בריקן.

במשנה כתוב שניטל הארון משום שהמשנה סבורה שהארון גלה לבבל. יש אומרים שהארון במקומו נגנז.

1. אמה טרקסין לא היה בכלל עשרים האמות של קודש הקודשים ולא בכלל ארבעים האמות של הקודש. חכמים הסתפקו אם השטח של הכותל היה קדוש כקודש הקודשים או כקודש. ניתן לפרש את הפסוק בספר מלכים "ודביר בתוך הבית מפנימה" כשתי האפשרויות ואין הכרע בדבר.

2. משנה: החיצונה היתה פרופה מן הדרום, והפנימית מן הצפון. מהלך ביניהן, עד שמגיע לצפון. הגיע לצפון, הופך פניו לדרום, מהלך לשמאלו עם הפרוכת עד שהוא מגיע לארון. הגיע לארון, נותן את המחטה בין שני הבדים. צבר את הקטורת על גבי גחלים, ונתמלא כל הבית כולו עשן. יצא ובא לו בדרך בית כניסתו, ומתפלל תפילה קצרה בבית החיצון, ולא היה מאריך בתפילתו, שלא להבעית את ישראל.

3. המשנה מדברת על הקטרת הכהן הגדול בזמן בית המקדש השני שלא היתה בה אמה טרקסין אלא פרוכות. בבית המקדש השני לא היה ארון ומה שכתוב במשנה שהגיע לארון הכוונה למקום הארון.

4. ישנם שתי דעות בברייתות אם הכהן הגדול פיזר את הגחלים ממנו כלפי חוץ או מהחוץ כלפיו. אביי אמר שמסתבר כשיטה שהיה מפזר מהחוץ כלפיו כפי שמוכח מהמשנה במסכת תמיד שנאמר שם "הזהר שלא תתחיל מפניך שמא תכוה".

דף נג

עשב מעלה עשן, תפילת הכהן הגדול, הזאת דם

הפר והשעיר

1. חכמי ישראל למדו מהפסוק "ונתן את הקטרת על האש לפני ה'" שלא יתן את הקטורת על האש מבחוץ וכניס אלא יתן בקודש הקודשים. הצדוקים טעו לחשוב שנותן את הקטורת מבחוץ מהפסוק 'כי בענן אראה על הכפרת'. באמת הפסוק הזה בא ללמד שנותן בה עשב ששמו 'מעלה עשן'.

2. ישנם שני פסוקים שמלמדים שצריך עשב 'מעלה עשן'. נאמר וכו' כמה דעות מדוע נצרך שני פסוקים: א. אפשר להקטיר גם את

4. נחלקו מה הטעם שמנה את ההזאה שלמעלה עם ההזאה שלמטה. לדעת רבי אלעזר עשו כן כדי שלא יטעה בהזאות. לדעת רבי יוחנן כך נלמד מיתור בפסוק. הנפקא מינה הוא שלרבי אלעזר אינו מעכב ולרבי יוחנן מעכב.

דף נד

ארון הקודש ובריו, מהיכן הושגת העולם

1. המשך מהעמוד הקודם: יש שיטה שהארון בלשכת דיר העצים היה גנוז.
2. בדי הארון היו בולטים ודוחקים בפרוכת ונראים כשני דדי אשה.
3. בזמן המשכן היה אסור לראות את הארון ללא כיסוי. אולם לאחר בניין הבית היו מראים לעם ישראל בשעת הרגל את הכרובים שהיו מעורים זה בזה להראות חיבתם לפני המקום. הטעם הוא שלפני בניין הבית ישראל נמשלו ככלה בבית אביה ולאחר בניין הבית ככלה בבית חמיה. בבית שני חזר האיסור לראות את הארון משום שישראל ככלה לאחר שנתגרשה וחזרה שחיבתה כמו כלה בבית אביה.
4. ישנם כמה דעות מאיזה מקום התחילה בריאת העולם: א. מאמצע העולם. ב. מהצדדים. ג. אבן ירה הקב"ה בים וממנו הושגת העולם. ד. מציון. (ציון זה אמצע העולם, ראה מהרש"א ואהבת איתן). ה. תולדות השמים מהשמים, ותולדות הארץ מהארץ.

דף נו

כן זהב אחד או שניים, הזאות בהיכל

1. במשנה מבואר שלדעת חכמים היו שני כנים של זהב בהיכל, שעל אחד הניח את דם הפר ועל השני הניח את דם השעיר. לדעת רבי יהודה היה רק כן אחד ומכיון שהיה רק מקום אחד היה קודם נוטל מהכן את דם הפר ולאחר מכן מניח את דם השעיר. הטעם שלדעת רבי יהודה עשו רק כן אחד הוא משום שאם היו שני כנים הכהן הגדול משום חולשתו היה עלול להחליף בין דם הפר ודם השעיר, אפילו אם היה כותב על אחד 'דם הפר' ועל השני 'דם השעיר', ואפילו שדם הפר שונה מדם השעיר שהוא מרובה יותר ואדום יותר.
2. למדו מהפסוק 'וכן יעשה לאהל מועד' שאותו מספר של הזאות שמזה הכהן הגדול בקודש הקדשים של דם הפר והשעיר למעלה ולמטה כך מזה בהיכל.
3. למדו מהפסוק 'השכן אתם בתוך טמאתם' שהשכינה שוכנת עם ישראל אפילו כאשר הם טמאים.

דף נה

הזאות למעלה ולמטה ומניין ההזאות

1. הזאת הדם לא היה על הכפורת עצמו אלא היה מזה באוויר כנגד הכפורת. כל הזאה הייתה למטה מההזאה הקודמת לה כמו השליח בית דין שמלקה, שמתחיל בכתפיים ויורד כלפי מטה.
2. בתורה כתוב שדם הפר צריך להזות שבע פעמים למטה, ודם השעיר צריך להזות פעם אחת למעלה. למדו מהפסוק 'כאשר עשה' - שיהו כל עשיותיו שוות, שגם דם הפר צריך להזות למעלה פעם אחת, וגם דם השעיר צריך להזות למטה שבע פעמים.
3. היה מונה את ההזאה שלמעלה עם כל הזאה שלמטה. הנוסח שמנה הכהן הגדול: רבי מאיר אמר: אחת, אחת ואחת אחת ושתיים וכו'. רבי יהודה אמר: אחת, ואחת שתיים ואחת שלש ואחת וכו'. אין מחלוקת עקרונית אלא שבמקומו של רבי יהודה היו מונים את הפרט תחילה, למשל אחת ועשרים שתיים ועשרים.